

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Олександр КОТЛЯРЕНКО

начальник відділу управління
по боротьбі з корупцією Головного управління
Військової служби правопорядку
у Збройних Силах України,
підполковник юстиції

УДК 342

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

За час незалежного існування нашої держави здійснювалися неодноразові спроби вирішити складні питання різних аспектів державотворення. У цьому процесі завжди важливе місце посідали проблеми створення і належного функціонування власних Збройних Сил як необхідного та важливого атрибута державності. Періодично розглядалися питання їх реформування і розвитку, удосконалення правових засад організації та функціонування, керівництва й управління ними. Проте на сьогодні у цій важливій царині багато нагальних проблем та вузлових питань, які остаточно так і не вирішено. Слушно з цього приводу зазначає В.О. Паламарчук: «... нехтування історичним досвідом України, зокрема недооцінка важливості розбудови інститутів захисту країни, перекреслювали всі зусилля» [1].

Безумовно, незалежність держави, її політичну вагу у світі визначає насамперед здатність захистити себе. Тому питання захисту нашої країни надзвичайно актуальне, особливо в умовах позаблоковості і «стратегічного партнерства». При цьому важливий аспект становлення України як незалежної держави – наявність безздатних Збройних Сил, спроможних гарантувати суверенітет, територіальну цілісність

країни, забезпечувати надійний захист національних інтересів від воєнних загроз.

Водночас окреслене питання особливо актуалізується зараз, коли нові реалії сьогодення є підтвердженням того, що оборонний потенціал продовжує залишатися визначальним елементом спроможності будь-якої держави відстояти життєво важливі національні інтереси, а її воєнна безпека – інтегральним результатом діяльності вищого політичного керівництва щодо забезпечення збройного захисту вказаних інтересів.

Науково-теоретичним підґрунтям цієї статті стали праці І.Г. Біласа, В.О. Гречанінова, А.М. Колодія, В.В. Коваленка, Я.В. Мочкоша, М.В. Оніщука, В.Г. Пилипчака, Ю.С. Полянського, В.В. Речицького, О.В. Скрипнюка, В.Я. Тація, В.О. Шамрая, І.В. Солов'євич, І.В. Сажнева, О.Ф. Фрицького та інших учених. На сьогодні в дослідженнях Є.І. Григоренка, М.В. Кравчука, І.Ф. Коржа, В.Й. Пашинського, А.Л. Папіяна, С.Ю. Полякова, О.І. Погібка розглянуто лише окремі правові аспекти, пов'язані з функціонуванням Збройних Сил України. Не ставлячи під сумнів важливість проведених досліджень, слід визнати, що наукове розроблення консти-

туційно-правових засад діяльності Збройних Сил України майже не проводиться. Відтак, як бачимо, справді назріла необхідність з'ясувати місце Збройних Сил України у системі державних органів, а також сформулювати пропозиції з удосконалення конституційно-правового регулювання їх статусу та повноважень.

Вважаємо, що в сучасних умовах ці питання набувають особливої актуальності та необхідності наукового аналізу, адже в державі відбуваються суттєві перетворення, зокрема напрацьовуються пропозиції стосовно конституційно-правової модернізації, тривають процеси реформування Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів. Так, нещодавно створено новий вид військового формування з правоохоронними функціями – Національну гвардію України, яка у взаємодії зі Збройними Силами України бере участь у відсічі збройній агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій.

Також Верховна Рада України 9 квітня 2014 року ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України». За словами доповідача І.М. Стойка, законопроект розроблявся у відповідь на ті виклики, які постали сьогодні перед Україною. Із функціонуванням Держспецзв'язку як державного органу, що здійснює діяльність у сфері національної безпеки України, пов'язані питання про необхідність надання його територіальним підрозділам статусу військового формування. Крім того, у ст. 5 цього Закону вказано, що Держспецзв'язок є складовою сектору безпеки і оборони України, а його діяльність спрямовується на захист національних інтересів України від зовнішніх і внутрішніх загроз.

І.В. Тенюх, проводячи нещодавно аналіз загроз воєнній безпеці України, очевидно, не допускав, що потенційні загрози так швидко стануть явними. Зокрема, він зазначив: вирішуючи завдання забезпечення національної безпеки, необхідно завжди мати на увазі, що загроза, ймовірність реалізації якої хоч і не значна сьо-

годні, але має місце, не може ігноруватися. Це злочин, оскільки наслідки можуть бути руйнівними, а ще гірше – катастрофічними для існування України як держави. Отже, принципово важливим є моніторинг динаміки, структури і спрямованості загроз воєнній безпеці, а головне – прогноз розвитку, визначення шляхів, сил, засобів для нейтралізації загроз та завчасна підготовка й оснащення адекватних сил і засобів протидії, нормативно-правове забезпечення їх діяльності [2].

Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк 10 квітня 2014 року під час Сьомого київського безпекового форуму «Безпека на лінії розриву», говорячи про поточні зовнішні загрози для нашої держави і Європи загалом, наголосив, що потрібно розпочати діалог про те, якою повинна бути безпека. Військова інтервенція з боку Російської Федерації в Україну зруйнувала фрагментарну систему безпеки. І на російську агресію, на жаль, у світі немає адекватної відповіді. З огляду на це Арсеній Яценюк вважає, що наша держава не має іншого виходу, крім як будувати та модернізувати власні Збройні Сили [3, 3].

У Державній комплексній програмі реформування і розвитку Збройних Сил України на період до 2017 року одним із пріоритетних напрямів визначено удосконалення нормативно-правової бази у сфері оборони, що загалом дасть можливість сформулювати надійну юридичну основу для функціонування і розвитку відповідно до вимог часу як Збройних Сил, так і сектору безпеки й оборони у цілому.

В Україні правові засади діяльності Збройних Сил закріплено передусім у Конституції України, законах України «Про Збройні Сили України», «Про оборону України», «Про основи національної безпеки України» та інших нормативно-правових актах. Так, у Конституції України визначено: «... оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України». Тобто в Основному Законі України закріплено їх функціональне призначення. При цьому в ст. 17 Конституції України встановлено: «... захист

суверенітету і територіальної цілісності України є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу» [4]. Від успішності реалізації цих функцій залежить власне факт існування або неіснування держави, адже недостатнє забезпечення суверенітету та незалежності фактично обертає державу на колонію чи то навіть на провінцію іншої держави. Хто нехтує безпекою, той в кінцевому результаті втрачає державу. У свою чергу, в ст. 17 Основного Закону України зазначається, що забезпечення державної безпеки та захист державного кордону покладаються на відповідні військові формування і правоохоронні органи держави, організація та порядок діяльності яких визначаються законом [4]. Таким чином, у Конституції України чітко не розподілено напрями безпосередньої діяльності між суб'єктами здійснення оборони і безпеки держави. До того ж саме на рівні Основного Закону України передбачено існування системи державних органів та військових формувань, які забезпечують або беруть участь у забезпеченні оборони держави та її безпеки.

Відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України» до суб'єктів забезпечення національної безпеки, зокрема, віднесено: Збройні Сили України; Службу безпеки України; Службу зовнішньої розвідки України; Державну прикордонну службу України; інші військові формування. При цьому об'єкти (людина, суспільство, держава) чи їх інтереси (блага, цінності), захист яких Основний Закон України покладає безпосередньо на Збройні Сили України (суверенітет, територіальна цілісність, недоторканність), є одночасно об'єктами національної безпеки. Враховуючи їх пріоритетність і значущість, перелік зазначених об'єктів закріплено саме в Розділі I «Загальні засади» Основного Закону, який зазвичай вважають нормативним втіленням основ конституційного ладу України. Одночасно в ст. 17 Конституції України закріплено й основні суб'єкти його захисту.

Отже, необхідно погодитись із позицією О.В. Скрипнюка про те, що інститут основ

національної безпеки та оборони України є складовою загальних засад конституційного ладу України і становить систему якісно однорідних та взаємопов'язаних норм конституційного й інших галузей права, об'єднаних у межах одного інституту конституційного ладу [5, 147].

Вочевидь, з урахуванням зазначеного, Верховна Рада України 8 квітня 2014 року ухвалила Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України)», згідно з яким внесено зміни до Кримінального кодексу України, зокрема: збільшено санкції низки статей, спрямованих на охорону конституційного ладу України, а Розділ I доповнено новою статтею 114-1 «Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань».

У ст. 1 статусного Закону вказано, що Збройні Сили України – це військове формування, на яке відповідно до Конституції України покладаються оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. В Законі України «Про оборону України» визначено, що військове формування – створена відповідно до законодавства України сукупність військових з'єднань і частин та органів управління ними, які комплектуються військовослужбовцями та призначені для оборони України, захисту її суверенітету, державної незалежності і національних інтересів, територіальної цілісності та недоторканності у разі збройної агресії, збройного конфлікту чи загрози нападу шляхом безпосереднього ведення воєнних (бойових) дій. При цьому участь в обороні держави разом із Збройними Силами України беруть й інші військові формування та відповідні правоохоронні органи.

Крім того, згідно із внесеними у 2012 році змінами до Закону України «Про Збройні Сили України» цьому військовому формуванню надано право на застосування зброї та бойової техніки в мирний час. До того ж перед підрозділами Збройних Сил України ставляться й суто правоохоронні завдання. Так, вони можуть залу-

чатися до боротьби з тероризмом і піратством, протидії незаконним перевезенням зброї і наркотичних засобів, а також брати участь у міжнародних антитерористичних та антипіратських операціях.

Зазначені завдання, на думку В.О. Гречанінова, є завданнями сектору безпеки держави і оскільки в Україні його поки що не створено, було прийнято рішення доручити Збройним Силам цю відповідальну справу, а саме: забезпечення не лише оборони держави від зовнішніх загроз, а й питання національної безпеки в мирних умовах [6].

Вітчизняні експерти у сфері безпеки вважають, що загалом сектор безпеки – це законодавчо встановлене коло суб'єктів національної безпеки України: Збройні Сили й інші військові формування, правоохоронні органи та спеціальні служби.

Європейська практика також не сформувала універсальної моделі сектору безпеки. Західні експерти визнають, що хоча сфери безпеки й оборони вважаються визначеними і відокремленими, фактично вони найчастіше перекриваються або зливаються. Це призвело до того, що міжнародні організації НАТО і ЄС здебільшого не розрізняють оборону і безпеку, називаючи все разом сектором безпеки. Згідно з рекомендацією Плану партнерських дій зі створення інститутів оборони й безпеки, об'явленого невід'ємною частиною програми «Партнерство заради миру», в аналізованому форматі вони виглядають таким чином. «Війська повинні забезпечувати оборону, а цивільні сили мати справу з безпекою». Отже, «армія орієнтована на зовнішні загрози, поліція – на внутрішні». При цьому не виключається можливість залучення Збройних Сил до вирішення завдань внутрішньої безпеки, однак у межах чітко встановлених законодавством повноважень та ситуацій і тільки якщо вичерпано поліцейські ресурси. Європейський Союз і Європейська Парламентська Асамблея розподіляють сектор безпеки на чотири основні сегменти: оборони, поліції, розвідувальних служб і управління кордонами [7].

Слід урахувати, що у державах ЄС і НАТО поряд із поняттям «державна без-

пека» використовуються, зокрема, терміни «національна безпека», «внутрішня безпека», «зовнішня безпека», «охорона конституції», що свідчить про відсутність єдиних підходів і стандартів у цій сфері. Зауважимо: країни – члени ЄС і НАТО при розгляді питань сектору безпеки пріоритет надають національному законодавству, власним традиціям та історичному досвіду.

В.В. Коваленко констатує про необхідність розбудови в Україні цілісної та ефективної системи забезпечення національної безпеки, оборони й охорони правопорядку, яка ґрунтувалася б на європейській практиці розбудови відповідної системи за алгоритмом «армія – органи державної безпеки – поліція» у будь-якій послідовності залежно від пріоритетів внутрішньої та зовнішньої політики кожної окремо взятої держави. При цьому він виокремлює триаду функцій: «оборона держави – забезпечення державної (національної) безпеки – забезпечення правопорядку в державі», реалізація яких традиційно покладається на вказані вище органи [8, 296, 299].

Безумовно, обов'язкова умова ефективного та якісного виконання Збройними Силами України покладених на них Конституцією України завдань і функцій – чітка регламентація їх правового статусу та визначення компетенції. Зазначеному відповідає також позиція відомого науковця в галузі конституційного права О.Ф. Фрицького, згідно з якою при з'ясуванні місця і ролі будь-якого органу держави, що встановлюється Конституцією України, принциповим є визначення його функціонального призначення, а також місця, яке цей орган посідає у системі державних органів [9, 333].

Водночас В.М. Шаповал слушно зауважує, що головне – це не відповідне місце, а зміст повноважень конкретних державних органів [10].

Аналіз положень Основного Закону України стосовно Збройних Сил України та вказаних законів України не дає чіткого розуміння порушеної проблематики, а подекуди й взагалі наводить на думку, що Збройні Сили України існують в яко-

мусь ніби прихованому стані. На підтвердження цього С.Ю. Поляков зазначає, що правовий статус Збройних Сил України визначено поверхово, можна сказати, ледь окреслено, оскільки їх компетенція залишилась не визначеною. У жодному правовому акті не вказано на конкретні повноваження, права та обов'язки, реалізацію яких покладено на Збройні Сили України як такі [11, 312].

Враховуючи визначений у ст. 6 Конституції України принцип розподілу державної влади, можна стверджувати: існує ряд державних органів та інших інститутів, які не охоплюються традиційними трьома гілками (галузями) державної влади. У зв'язку із цим є сенс зазначити, що в історії політичної думки кількість гілок влади, які пропонувалось встановити, коливалася в межах десятка. Серед них називалася законодавча, виконавча, судова, установча, контрольна, федеративна, виборча, зовнішньополітична, громадська, військова [12, 64].

За основу вирішення цього питання, на нашу думку, слід брати визначення влади. Влада розуміється як свідомо-вольове відношення між людьми, в процесі якого одні, ті які мають владу, передбачають лінію поведінки інших, підвладних, спираючись за необхідності на можливість примусу. А.А. Алексеев писав, що державна влада – це концентроване вираження волі й сили держави, яке реалізується державними органами та установами й забезпечує стабільність і порядок у суспільстві, захищає громадян від внутрішніх та зовнішніх посягань у спосіб застосування певних методів (зокрема, державного примусу і військової сили) [13, 135].

С.Ю. Поляков зауважує, що функції Збройних Сил України, особливо пов'язані із застосуванням військового примусу, мають чітко виражений владний характер. Таким чином, той факт, що Збройні Сили України – складова механізму держави, не викликає сумніву [11, 312, 315].

В.В. Речицький визначає: підрозділи Збройних Сил України, інших військових і збройних формувань є особливими ланками державного механізму. Прикметною

ознакою їх правового і фактичного статусу є можливість неконтрольованого застосування сили або іншого примусу [14].

У контексті зазначеного слушними вбачаються пропозиції М.В. Оніщука, який вважає, що у разі оновлення Конституції України низка розділів потребуватиме внутрішньої структуризації. При цьому науковець пропонує введення нового розділу «Конституційні гарантії», необхідність якого зумовлена перехідним характером вітчизняної конституційної системи, що потребує більш детального регулювання інститутів захисту Основного Закону України. В цьому розділі доцільно визначити статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Рахункової палати (Аудиторського суду), поліції, спецслужб, Військових сил, а також більш детально прописати підстави та порядок оголошення воєнного і надзвичайного станів. До того ж М.В. Оніщук наголошує, що Конституція України має бути більш деталізована щодо статусу Збройних Сил, спецслужб [15].

А.М. Колодій також обґрунтовує необхідність регламентувати існування і функціонування системи правоохоронних органів, про які лише згадується в ч. 3 ст. 17 Основного Закону України. На переконання науковця, до вказаної системи належать і Збройні Сили України, а статус останніх він пропонує винести на конституційний рівень регулювання [16, 138].

Подібні позиції запропоновано вченим-конституціоналістом В.В. Речицьким у проєкті Конституції України (2012 рік). Зокрема, в розділі XI цього проєкту закріплено правовий статус суб'єктів сектору безпеки та оборони, а саме: Служби безпеки України, Збройних Сил України, поліції. Також виокремлюються нові розділи XIV і XV про надзвичайний та воєнний стани відповідно [17].

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що діяльність Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів спрямована в цілому на забезпечення зовнішньої та внутрішньої безпеки України, захист об'єктів національної безпеки. Врахову-

ючи загальну (єдину) мету (задум) функціонування зазначених органів у державі, а також спорідненість їх завдань стосовно захисту (охорони) засад конституційного ладу, вважаємо за доцільне під час модернізації Конституції України ввести до неї новий розділ (підрозділ), в якому визначити статус та місце цих органів у системі державних органів. Прикладом для наслідування може стати частина IX «Зовнішня і внутрішня безпека» Декларації про державний суверенітет України, в якій комплексно врегульовано питання, пов'язані з правом нашої держави мати власні збройні сили й інші військові формування.

Безперечно, при виборі назви нового розділу Основного Закону України варто врахувати Концепцію нової Конституції України, затверджену 19 червня 1991 року постановою Верховної Ради України, що передбачала Розділ VII «Національна безпека», який складався з двох глав: «Збройні Сили України» та «Неучасть у військових блоках. Постійно нейтральний і без'ядерний статус». Як було зазначено в Концепції, цей розділ конкретизує Розділ IX Декларації про державний суверенітет України. Заслугує на увагу і проект нової Конституції України, затверджений 1 липня 1992 року Верховною Радою України, що містив Розділ VII, але вже з назвою «Державна оборона і безпека». Відповідно до нього оборона України, збройний захист її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності покладалася на Збройні Сили України. Також закріплювався правовий статус Національної гвардії України – державного військового формування, покликаного захищати суверенітет України, її територіальну цілісність.

Крім того, на нашу думку, необхідно врахувати й світову практику конституційного будівництва, зокрема країн, в конституціях яких містяться норми, що закріплюють статус Збройних Сил, тобто статус останніх винесений на конституційний рівень регулювання. Найповніше ці питання відображено в окремій Главі VIII «Збройні сили і поліція» Конституції

Республіки Угорщина, Главі XXVI «Оборона і безпека» Конституції Республіки Узбекистан, Розділі 2 «Безпека, оборона країни, цивільна оборона» Конституції Швейцарії, Розділі «Захист, Військова служба» Конституції Австрії, Частині VII «Оборона Республіки та оголошення стану війни або надзвичайного стану» Конституції Македонії.

Вважаємо, що найбільш перспективним варіантом для вибору назви нового розділу (підрозділу) Конституції України має стати широковживане і вже адаптоване до національного законодавства поняття «Сектор безпеки і оборони», що об'єднає всі профільні державні органи, які безпосередньо залучаються до виконання завдань щодо захисту національних інтересів у безпековій та оборонній сферах. Варто зазначити, що вказане словосполучення традиційно використовується й у назві відповідних державних органів (їх структурних підрозділів) – Рада національної безпеки і оборони України, Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони, Головне управління з питань безпеки та оборони Адміністрації Президента України тощо. Також без зволікань має бути розроблено та прийнято Закон України «Про сектор безпеки і оборони» з метою чіткого нормативно-правового визначення компетенції та повноважень суб'єктів забезпечення національної безпеки й оборони України.

Конституційне закріплення вказаних питань має пріоритетне значення для удосконалення правових засад діяльності як Збройних Сил України, так й сектору безпеки та оборони загалом. Зазначене сприятиме не лише повноцінному визначенню їх конституційно-правового статусу, а й реалізації єдиної державної політики у сферах національної безпеки та оборони держави, створить вагоме підґрунтя для подальшого комплексного, системно-структурного реформування і розвитку сил безпеки і оборони, в тому числі Збройних Сил України, які, на переконання І.В. Тенюха, «... мають стати найулюбленішою дитиною нації».

Список використаних джерел:

1. Паламарчук В.О. Законодавчий аспект реформування Збройних Сил України [Текст] / В.О. Паламарчук // Людина і політика. – 2002. – № 4. – С. 137.
2. Доповідь Тенюха І.В. у Комітеті Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони під час круглого столу «Загрози війсьній безпеці та проблеми реформування Збройних Сил України» 7 жовтня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svoboda.org.ua/dopysy/analytika/043044>
3. Яценюк А.П. Суспільство вимагає зміни системи, а не облич. Прем'єр наголошує на необхідності представлення проекту нової Конституції ще до президентських виборів // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 68. – 12 квітня. – С. 3.
4. Конституція України // Офіційне видання Верховної Ради України. – К.: Парламентське видавництво, 1996. – Ст. 8.
5. Скрипнюк О.В. Курс сучасного конституційного права України: академічне видання / О.В. Скрипнюк. – Х.: Право, 2009. – 468 с.
6. Гречанинов В.О. Сектор безпеки України (19 березня 2012 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uaforeignaffairs.com.ua/blog/usi-blogi/view/article/sektor-bezpeki-ukrajini>
7. Герасимов А.П. Унормування поняття військових формувань та вироблення системних підходів до їх визначення і здійснення керівництва ними / А.П. Герасимов, О.Г. Шаталова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/mart2009/9.htm>
8. Коваленко В.В. Конституційна модернізація правоохоронної діяльності та системи органів охорони правопорядку: європейський досвід й українські перспективи / В.В. Коваленко // Право України. – 2013. – № 11. – С. 292–302.
9. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: підруч. / Фрицький О.Ф. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 512 с.
10. Поляков С.Ю. Місце Збройних Сил України в системі органів державної влади / С.Ю. Поляков // Право України. – 2013. – № 1–2. – С. 310–316.
11. Шаповал В.М. Феномен державного органу (органу держави) або органу державної влади: теоретико-правовий і конституційний аспекти // Інтернет-видання «Юриспруденція on-line», 7 лютого 2004 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=12&d=398>.
12. Цвік М.В. Конституційні проблеми розподілу властей (деякі загальнотеоретичні аспекти) / М.В. Цвік // Вісник Академії правових наук України. – 1993. – № 1. – С. 60–68.
13. Теория государства и права: [учеб. для вузов] / под. ред. проф. В.М. Корельского и проф. В.Д. Перевалова. – [2-е изд., изм. и доп.]. – М.: Изд-во «Норма» (Издат. группа НОРМА-ИНФРА-М), 2002. – 616 с.
14. Речицький В.В. Український конституційний проект: сподівання versus реальні можливості? – Дискусійний Форум Конституційної Асамблеї, 30 липня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cau.in.ua/ua/news/id/vrechickij-ukrajinskij-konstitucijnij-proekt-spodivannja-versus-realni-mozhливosti-769>
15. Оніщук М.В. Основні положення конституційного оновлення на інноваційно-прогностичних засадах. – Дискусійний Форум Конституційної Асамблеї, 27 серпня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/content/ca_publications.html
16. Колодій А.М. Конституційно-правове регулювання в Україні: перспективи розвитку / А.М. Колодій, Н.А. Пелих // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 2(7). – С. 135–140.
17. Речицький В.В. Проект нової Конституції України (2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://krytyka.com.ua/articles/konstytutsiya-svobody-proiekt-novoyi-konstytutsiyi-ukrayiny>

Олександр КОТЛЯРЕНКО

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Проаналізовано положення Конституції України та інших законів України, які становлять правові засади діяльності Збройних Сил України. Визначено, що діяльність

Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів держави має конституційно-правову основу та споріднену мету функціонування. Обґрунтовано необхідність виокремлення нового розділу в Конституції України, в якому пропонується закріпити конституційно-правовий статус Збройних Сил України та інших складових сектору безпеки і оборони.

Ключові слова: Конституція України; Збройні Сили України; засади конституційного ладу; сектор безпеки і оборони.

Александр КОТЛЯРЕНКО

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВЫХ ОСНОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ

Проанализированы положения Конституции Украины и других законов Украины, которые составляют правовые основы деятельности Вооружённых Сил Украины. Определено, что деятельность Вооружённых Сил Украины, других воинских формирований и правоохранительных органов государства имеет конституционно-правовую основу и общую цель функционирования. Аргументирована необходимость выделения нового раздела в Конституции Украины, в котором предлагается закрепить конституционно-правовой статус Вооружённых Сил Украины и других составных сектора безопасности и обороны.

Ключевые слова: Конституция Украины; Вооружённые Силы Украины; основы конституционного строя; сектор безопасности и обороны.

Alexander KOTLYARENKO

PRIORITY DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF CONSTITUTIONALLY- LEGAL PRINCIPLES OF ACTIVITY OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

In the article analyzes of provisions of Constitution of Ukraine and other laws of Ukraine, which constitute the legal principles of activity the Armed Forces of Ukraine. It is determined (defined) that activity of the Armed Forces of Ukraine, other military formations and law enforcement institutions (agencies) of the State has constitutionally-legal basis and common functioning objectives. Proved necessity of creation of the new paragraph in the Constitution of Ukraine, that is suggested to set the constitutionally-legal status of the Armed Forces of Ukraine and other constituents of security and defense sector.

Keywords: Constitution of Ukraine; Armed Forces of Ukraine; principles of constitutional order; security and defense sector.

